

תִּלְתָּא גְבָרִין (נ"י גְבָרִין) וַיֵּרָא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים קִימִין עֲלוּוְהִי וַחֲזָא וַיְהִיט

בעל הטורים

(ב) והנה שלשה. בגימטריא אלו מיכאל גבריאל ורפאל:

רש"י

ויאמר שוב שוב אליך, ובהפיכת קדום הוא אומר כי לא אוכל לעשות דבר לצלתי הפני, ורפאל שרפא את אברהם הלך משם להציל את לוטו (צ"ר סס), הוא שנאמר ויהי כהוליאם אומם החולה ויאמר המלט על נפשך, למדף שהאחד היה מניל. נצבים עליו לפניו, כמו ועליו מטה מנשה

היו אורחים באים, הציא מלחכים עליו דמותה אנשים: (3) והנה שלשה אנשים. אחד לבשר את שרה, ואחד להפוך את קדום, ואחד לרפאות את אברהם, שאין מלאך אחד עושה שתי שליחויות (צ"ר ג, ב), מדע לך שכן, כל הפרשה הוא מזכירן בלשון רבים, ויאכלו, ויאמרו אליו, ונצורה נאמר

עיקר שפתי חכמים

ה כי אף שבלא"ה היו צדיקים לבוא אליו כמו דמפורש ברש"י בפסוק שאח"כ. רק לא ברמות אנשים: ו ולכך לא הביא גם מלאך רביעי להציל את לוט כיון דאין מלאך אחד עושה שתי שליחות. כי רפואה והצלה חד הוא:

לקוטי הלכות

(בראשית יח, א): והוא יושב פתח האהל פחם היום. וישוב לשון המתנה ועכבה זמן רב, כמו: ותשבבו בקדש ימים רבים, הינו שאין האדם זוכה להתגלות אלהות בחינת וירא אליו ה' כי אם על ידי שיושב וממתין ומתעבב אצל פתח אהל הקדשה זמן רב. ואף על פי שבתוך כך עובר עליו מה שעובר. וחמימות היום שהם כלל התאוות בוער אותו הרבה אף על פי כן הוא אינו מניח את מקומו חס ושלום רק הוא יושב וממתין ומתעבב אצל הפתח ימים וזמנים רבים בחינת והוא יושב פתח האהל פחם היום והבן היטב, כי איתא בדרביו זכרוננו לברכה (לקוטי מוה"ר חלק ב' מה) שלפעמים האדם אצל הפתח והוא שוב לאחור או שמשתטח ומתפשט או כנגדו הפעל דבר וכו' אבל מי שחושב על תכליתו הנצחי באמת וחס על חייו באמת אינו שוב לאחור ואינו זן ממקומו חס ושלום בשום אופן רק הוא יושב וממתין אצל פתח אהל הקדשה שהוא אהל בית המדרש ואהל הצדיקים והבשרים אף על פי שהם היום בוער חס ושלום ועל ידי זה וירא אליו ה' וכו'. (עלים לתרופה - מכתב כ"ח)

לצאן קדשים שהצדיק רועה אותם הרועים לגשת אל הקדש, ורבים נתרקו על ידי זה רחמנא לצלן, כמו שפתיב (שם ב, י): עד שיפוח היום וכו' כמו שפרש רש"י שם, עין שם, שהיו ישראל מקרבין לה' יתברך בגדלה וכבוד עד שיפוח היום - שהתגבר חמימות היום וכו', ועל ידי זה נחרב הבית. אבל מי שאינו רועה להטעות את עצמו וחושב על תכליתו הנצחי באמת, אינו שוב לאחור בשום אופן בעולם יהיה איד שיהיה, רק הוא יושב וממתין ומתעבב אצל הפתח ימים רבים כמה שיהיה, ואף על פי שאין מניחין אותו לכנס לתוך הפתח וחס היום לזהט אותו מאד, אף על פי כן אינו מניח את מקומו, ויושב ומתעבב אצל הפתח האהל של הצדיקים והבשרים עד ירחם מן השמים, בבחינת: והוא יושב פתח האהל פחם היום. (לקוטי

הלכות - הלכות אישות ד"י"ט)

והוא יושב פתח האהל. לא אוכל להתאפק מעצם אהבתך מלכתב לך מעט ממה שאמרתי בשפת קדש העבר. ותמצית הענין מרמז בפסוק

כא.

ובשעת הברית וקריאת השם ענה דודו הצדיק הקדוש ר' ברוך ממעון בבו' ז"ל, נחמן על-שם (בראשית ה, כט): "זה ינחמנו ממעשנו ומעצבון גדינו מן האדמה אשר אררה ה'" (עין בראשית רבה כה, ב). ודרשו מזה חז"ל הקדושים (סנהדרין קיג:): צדיק בא לעולם, טובה באה לעולם. ונגשה אליו אמו ואמרה: "ברוך כל, כן קראה לאחיה (הקדוש) ווינטש איהם אן מע זאל נישט קריגען אויף איהם". והשיב לה הצדיק הקדוש ר' ברוך: "פייגלא דאס קען נישט זיין, עס איז פאר-פאלן, מע מוז קריגען אויף איהם". [אמו הייתה בעלת רוח-הקדש. והיו אחיה הקדושים קוראים לה: "פייגלא די נביאתה"].

כב.

אמו הצדקת מרת פיגא שמרה עליו מאד, והיתה רגילה להביאו אל ציון זקנה הבעל-שם-טוב הקדוש עם העריסה שלו. ובזמן שהיתה מתפללת ומתבודדת שם, היתה העריסה עם רבנו ז"ל מנחת על הציפון. ובקשה שם הרבה להצלחת הילד הזה. (והיה רבנו ז"ל מחזיק לה טובה בעבור זה כל ימי חייו, והזהיר לכל אשר יבקש בזכותו, שיזכירנו על שם אמו דיקא, ולא כשאר נפטרים אשר מזכירים אותם רק על שם אביהם).

כג.

באורה כזו התחילו ימי חייו הקדושים. לא ראה ולא שמע כיהאם קדשה וטהרה: מצד אחד — דבקות אביו בהשם יתברך.

(ב) תאחל לו שלא יחלקו עליו.

(ג) פייגלה, זה לא יכול להיות, זה כבר אבוד, מכרחים לחלק עליו.

(ד) פייגלה הנביאה.

ומצד השני — אמו בתפלוחיה ורגילותה לבא על ציון זקנה הבעל-שם-טוב הקדוש.

כד.

בימים ההם היו רגילים תלמידי הבעל-שם-טוב הקדוש ותלמידי הרב המגיד הקדוש לנסע ולבא אל עיר מעון בבו' להשתטח על ציון הבעל-שם-טוב הקדוש. והיו רגילים להתאכסן בבית הבעל-שם-טוב הקדוש, שהיה שיה עכשו לר' שמחה ז"ל ולאשתו מרת פיגא פנ"ל.

כה.

בדרך של צדיקים, ובפרטיות צדיקים קדושים כאלו, תלמידי הבעל-שם-טוב הקדוש והמגיד ז"ל, היה עקר שיחותיהם רק בתורה ועבודת השם יתברך וספורים מרבים הבעל-שם-טוב הקדוש. והיה רבנו ז"ל רגיל לעמד סמוך לשלחנם ולשמע מה הם מדברים. והם לא הבחינו, איך שהילוי הקטן הזה עומד על ידם ושוחה בצמא דבריהם, מרב צעירותו, שהיה אז כבן שלש או כבן ארבע. והוא קלט בעצמו כל שיח והגה היוצא מפיהם, ונחלקו בלבם ובדעתו, ולבו היה מתלהב לעשות גם-כן כמותם ולהרגיל את עצמו לילך בדרךם הקדושה.

(ה) פעם התחברו יחד כמה מהצדיקים שהתארחו שם לנסע להרב הקדוש בעל ה"תולדות יצחק יוסף", ורבנו ז"ל היה אז ילד קטן כבן ארבע או חמש שנים, ורצה גם-כן להצטרף עמהם לנסיעה. והפציר בהם שיקחוהו עמם, ויען שהיה ילד קטן, לא רצו לקחת אותו עמם, כי מי ישמר עליו. וכראות רבנו ז"ל שאין רוצים לקחתו, הכניס את רגלו בין גלגלי העגלה, ולא הניח להם לנסע, והתעקש בעקשנות שיקחוהו עמם. וכראות הצדיק רבי חיים קראסנער זי"ע את עקשנותו הגדולה, תפסו בידו האמת והעגלה על העגלה, וקבל על עצמו לשמר עליו, ונסע עמם יחד. והיה רבנו ז"ל מחזיק לו טובה כל ימי חייו שלקחו עמו, כי על ידו נזכה לראות פעם אחת את בעל ה"תולדות יצחק יוסף" זי"ע.